

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
Hónaposan előfizetésben dírtól.
Földművelésügyi Minisztérium 10 H. 2.
Közvetítői díj 4
Posta díjhoz hozzá:
Közvetítői díj 30 H. 2.
Közvetítői díj 4
Közvetítői díj 30 H. 2.
Közvetítői díj 4
Közvetítői díj 30 H. 2.
Közvetítői díj 4
Közvetítői díj 30 H. 2.
Közvetítői díj 4

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a 2000.
Énnap után napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallógyi Desse-é.
A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
Előfizetők és hirdetősek a kiadóhivatalban tartózkodnak.

XIII. évfolyam 151. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1917 július 4.

Dr. Cziffra Kálmán lemondásának elfogadása.

Megjelent a királyi kézirat a hivatalos lapban.

A hivatalos Budapesti Közlöny 51 főispán felmentését közli.

A fölmentett főispánok hosszú sorában találjuk dr. Cziffra Kálmán Nagyvárad város főispánjának felmentését is.

Az erre vonatkozó királyi kézirat a következő:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésre Cziffra Kálmánt, Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város főispánját, ezen állásától buzgó és eredményes szolgálatait elismerése mellett, saját kérelmére felmentem és egyben tekintettel a jelenlegi rendkívüli háborús viszonyokra megengedem, hogy a főispáni teendőknél további ellátásával mielőbb megbízhatóság meg, amíg utódja kinevezetik, illetőleg a főispáni teendőknél ellátásáról esetleg másképp történik intézkedés.

Kelt Luxemburgban, 1917. évi július hó 14-én.

Károly s. k.

Sándor János s. k.

*

Dr. Cziffra Kálmán távozása Nagyvárad város főispáni székéből mélyen érzett sajnálatot kelt a város egész közönségénél.

Alig egy évet töltött magas közigazgatási állásában, de ez elég idő volt, hogy megnyerje és biztosítsa azon kevesek őszinte szeretetét is, akik korábban nem ismerték közelebbről az ő személyét.

Örömmel fogadtuk annak idején dr. Cziffra Kálmán kinevezését, mert ösmertük fenkölt gondolkozását, nemes egyéni tulajdonait, munkaszeretetét s nagy reményeket fűztünk működéséhez e város javára és fejlődésére. És rövid főispánsága igazolta teljesen ezen remények jogosultságát.

Nemes ambíció, a közigazgatás fontosságának tudata, intencióinak egyenes tisztasága, a közönség érdekeinek felkarolása és előmozdi-

tása, a város ügyeinek fent és lent egyaránt becsületes képviselése vezették mindenkor úgy hivatalos, mint magán működésében.

Nemesak részt vett, de élére állott s lelkes munkása volt minden jótékony és emberbaráti mozgalomnak s tekintélyével, egyéni

kiváló tulajdonaival nagyban előmozdította azok sikerét.

Hisszük azonban, hogy a főispáni székéből való távozásával nem veszítjük el őt, hanem továbbra is szeretettel, tisztelettel látjuk e város társadalmának vezető férfiai között.

A munkapárt 50 szavazattal győzött.

A képviselőház elnöke: Szász Károly.

— Budapesti tudósítók telefonjelentése. —

A képviselőház már két órákor népes volt, három órákor a baloldalon megjelent Apponyi Albert gróf, akit hívei éljenzéssel fogadtak. Esterházy gróf a jobboldalon Vojnits Sándor báróval, majd Tiszával tárgyalt, belevonva a tanácskozásba Szász Károlyt is. Esterházy végül Andrásyot kereste fel. Az a hír terjedt a Házban, hogy az utolsó pillanatban fordulat állott be s az elnökválasztásra névvel megegyeztek a pártok, de ez valótlannak bizonyult.

Simentsits Elemér elnök fél 4 kor nyitotta meg a Ház ülését.

Szász Pál jegyző bejelenté, hogy a Népszava ellene durva támadást intézett, amelyért az elnökparancsnokságához tett jelentést. Nem engedte magát terrorizálni, véleményét ezen ut is megmondja minden fenyegetés ellenére is.

Következik az elnökválasztás titkosan, azt szavazólappal Sztojka Kálmán jegyző olvassa a névsort, a képviselők leadják szavazataikat.

Leszavazott Návay Lajos is. Lengyel Zoltán szavazásáról a baloldalon gúnyos kiáltások hallatszottak. Az utolsó szavazó Zsembery István. Szász Pál a távollevők névsorát olvassa.

Beadtak 326 szavazatot, ebből

Szász Károlyra 188

Tóth Jánosra 128

szavazat jutott, tehát 50 szótöbbséggel Szász Károly lett az elnök. Az

eredményt a miniszterelnök utján közli a királyi lap.

A munkapárton zajosan éljeneznek. Negyed órára felfüggesztik az ülést, astán

Szász Károly veszi át az elnöklést. Megválasztása, ugymond, váratlanul és őseje ellenére érte. Programot nem ad, a nagy időközön méltóan pártatlanul fogja kezelni a házszabályokat. Zajos éljenzéssel fogták be köszöntőjét.

Esterházy gróf miniszterelnök királyi kéziratot olvasat fel, amely a IV et berekeseti a az V. ülésnapot megnyitja.

Holnap délután a jegyzőket választják meg s a háznapot.

Ülés vége fél 6 órákor.

Hét órákor a főrendiház tartott ülést. Hadik-Barkóczy Endre gróf elnöklésével.

A királyi kézirat felolvasása után az ülés véget ért.

Októberben új választások lesznek.

Budapest, július 3. (Saját tudósítók-tól.) A 8 Órai Újság közli, hogy a kormány az általános választójogról szóló törvényjavaslatot az ősszel terjeszti a parlament elé s keresztül is akarja hajtatni. Ha ez nem sikerül, októberben választások lesznek, a melynek eredményeként új tömör párt áll a miniszterelnök mögé s a helyzet teljesen kialakul.

Egyes szám ára 12 fillér.

Megélénkült a nyugati front.

Brünn, július 3. A nagyfőhadparancsnok jelentése:

Nyugati harctér.

A tástevékenység általában csak este-felé élénkült fel. Az Ypern szakaszon jelentékeny erősséget ért el.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornok hadserege. Az angol vonalakba történt előtörésünk a Labassée csatornától északra Lens-től nyugatra, Billecourt-nál jó felderítési eredményekkel jártak. Hargicourt-nál Saint-Quentin-től északnyugatra őrségeknek egy csatározásában szintén foglyokat ejtettünk és hadianyagot zsákmányoltunk.

A német trónörökös hadserege. A franciák ismét megkísérelték, hogy a La Boisselle felelőn és a Maas balpartján elvesztett árkait visszaszerezzék. A Carnoy-tól délkeletre visszaszerezett tüzünkben két támadásunkban veszteségteljesen összeomlott. Az avocourti erdő szélén és a 304-es magaslaton megsemmisített tüzelségünk megakadályozta, hogy támadásra előkészített ellenséges rohamos csapatok árkakból előtörjenek. A Champagneban a Pöckl hegyen egy vállalkozásunk az üdölkünkhez képest sikerült, a felderítők foglyokat és zsákmányt hoztak magukkal. Hat ellenséges repülőgépet lelőttünk, egyet közülük báró Richtofen kapitány lőtt le.

Albrecht württembergi herceg hadserege. Semmi lényeges nem történt.

Tartalékaink közbelépése megállást parancsolt az ellenségnek.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Míg a keleti tenger és a Pripjot között a harc tevékenység csak Rigánál és Smorgonnál emelkedett, a tástevékenység erős volt a Stochod központi folyásánál, ahol orosz részátalakításokat a Kovel-Lucki vasút mentén veszteségteljesen meggyújtottunk és dél felé egészen a Zlota-Lipáig. Itt a keletgaliciai csata folytatódott. A Satripa part nyugati magaslatain előtörve, orosz tömegátalakítások sikerült a betörési helyet észak felé kiszélesíteni. Tartalékaink közbelépése megállást parancsolt az ellenségnek. Konjuhnaál délelőlt és délután az oroszok erős támadásai új állásaink előtt súlyos veszteségekkel összeomlottak.

Tovább délre az ellenség még nem tudta összeszedni erejét, hogy támadásait a Brzezany melletti magaslati állások ellen megújítsa.

A Kárpátokban, Romániában és a Macedon fronton a helyzet változatlan.

Ludendorff, első főparancsnok.

**Legújabb füzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál**
lehet beszerezni
Rákóczi-ut (Korona gyógyszertár mellett)
Lelbchenek félárban.
:: Telefonszám 827. ::

Kerenski napiparancsa

az orosz offenzíváról.

Gyalázkodik ellenünk.

Budapest, július 3. (Saját tudósítónktól.) Kerenski miniszter, mint Pétervárról jelentik, táviratozott Terescsenko külügyminiszternek, hogy Oroszország megkezdte az offenzívát s bizonyítja, hogy ragaszkodik a forradalomhoz. Az orosz nép szereti hazáját, az offenzíva pedig megszilárdítja a forradalmat s megcáfolja a hadsereget érő rágalmakat. Mindazon csapatok, amelyek a július elseji támadásba részt vettek, jogosítva lesznek a forradalmi zászló viselésére s ezek a csapatok a „Julius elseji” nevet kapják.

Lwow miniszterelnökhöz szintén megleghangú táviratot intézett, s megengedte, hogy a csapatok a vörös zászlót viselhessék, de csak azok, amelyek a július 1-i áttörési kísérletben résztvettek.

Kerenski napiparancsot is bocsátott ki, amelyben a következőket mondja:

— Oroszország szeltörte rabbilincseit, s megvédte a szabadságát. Felszólította a népeket, hogy kössenek békét. Ellenségeink hűtlenségre akartak minket csábítani, hogy Magyarország, Ausztriával és Németországgal kössenek békét. A frontbarátkozásokkal ki akarták játszani éberségünket, s csapataik ellenünk fordultak. Én, a főparancsnok felszólítalak titeket, hogy kezdjétek meg a támadást, hogy ne örülhessen az ellenség a győzelemnek. Az egész ország áldása kíséri titeket. Parancsolom: előre.

Visszaállítottuk a helyzetet és erőviszonyokat.

Keleti harctér. Budapest, július 3. (Hivatalos.) A Stochod mentén gyengébb támadásokat visszautasítottunk. Zborovtól délnyugatra sikerült az ellenségnek a miénket túlhaladó haderőnek harcbevételével arevonulunk egy csekély részét előkészített hátsó állásunkba visszaszorítani. Az osztrák-magyar csapatok itt néhány, áldozatokkal teljes harcokban a tulerőnek csak lépésről-lépésre engedve, tehetővé lehetővé, hogy a tartalékok közbelépése a helyzetet és az erőviszonyokat visszaállítsa. További támadások itt nem következnek.

Konjuhnaál több erős előtörést véresen visszavertünk. Brzezany területén az oroszok eddigi sikertelen támadásaik és igen nagy veszteségeik folytán harci szünetre kényszerültek.

Olasz harctér. Budapest, július 3. (Hivatalos.) A 20. és 31. honvéddalozogred osztagai Kostanjevicánál elfoglaltak egy ellenséges előállást és két tisztet, 270 főnyi legénységet és két géppuskát szállítottak be.

Délkeleti harctér. Budapest, július 3. (Hivatalos.) Változatlan. A vezérkar főnöke.

Dünkirchenre 48 nehéz gránát hullott.

Budapest, július 3. (Saját tudósítónktól.) A Petit Parisien jelentése szerint Dünkirchent június 25-én 10 percenként 48 nehéz gránát érte. Nagy anyagi kár esett, sok ember meghalt.

Elsülyedt egy görög torpedózuzó.

Budapest, július 3. (Saját tudósítónktól.) Havas jelentés Párisból: Görög torpedózuzó francia személyzettel a Földközi Tengeren kettős robbanás következtében elsülyedt, jöllehet egy másik hajó is volt mellette. Az összes tiszték, s a legénységből 29-en elpusztultak.

Lady Rondal jó tanácsa: lemondani.

Budapest, július 3. (Saját tudósítónktól.) Londoni távirat szerint Lady Rondal az angol közéleti diktátor leánya azt a tanácsot adja Angliának, hogy azok, akik könnyebb munkát végeznek, hetenkint egy napon mondjanak le az étkészéről.

A Napközi Otthon megnyitása.

Kedves, bensőséges ünnepélyes nyitóták meg tegnap a Kath. Növédő Egyesület szűnidei napközi otthonát, melyről vasárnapi számunkban részletesen megemlékeztünk.

A megnyitás a Szent Vince sárdában ment végbe, az első idő miatt a kápolna előtti üvegesarnokban. Megjelentek:

Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök, dr. Vucskics Gyula, Szirmai L. Árpád, Brém Lőrinc kanonokok, ösv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné, Eleméry Ferencné, Pally Lajosné, Obrinczák Istvánné, Horváth Árpádné, dr. Cziffra Kálmánné, Szentlélek Kálmánné, ösv. dr. Személyi Kálmánné, ösv. Grunwald Henrikné, Mikussay Margit, ösv. Olasz Ákosné, dr. Frankó Józsefné, Somogyi Gézsáné, Szontagh Gusztávné, Nagy Odönné, Niedermann Antalné, Nadányi Károlyné, Darvas Imréné, Kuchta Endréné, dr. Rész Mórné, ösv. Bangha Aurélné, Kövér Ily. Melvch Lajosné, Pally Lajos, Lukács Ölon, Horváth Árpád, dr. Krüger Aladár, Szontagh Gusztáv, Gálly Sándor és még számos nagyváradi társadalomból.

A napközi Otthon apró védencei az üvegesarnokban elhelyezett asztalok körül ültek, mind tisztán, csinosan öltözve az Otthon egyenruhájába, a fiúk kékben, a leánykák rózsaszínben. A Szontagh Gusztáv igazgató kitűnő vezetése alatt álló fa és fémipari szakiskola igazán lelkes munkát végeztet az asztalok és lócaik előállításával, az anyagot hozzá a nagyváradi fakereskedő cégek adták; a gyógyó tisztá egyenruhában mosolygó apróságok öröme pedig a legszebb elismerés volt a hölgyeknek, akik szívt fáradotnak a ruhák megvarrásával, melyekhez a Vörös Kereszt Egyesület is sokban hozzájárult.

Dr. Vucskics Gyula prépost-kanonok a következő szép beszéddel nyitotta meg az Otthont:

A világháború 36 ik hónapjában, amikor még mindig édes gyűlölettel törnek egymásra népek és nemzetek, a kultúra és a felebaráti szeretet szerény ünnepére gyűltünk össze ebbe a csendes hajlékba, mely csaknem félszázad óta — mióta b. e. Nogaáll megalapította — a magyar keresztény kultúra és felebaráti szeretet szolgálatában áll. A szent életű alapító bizonyos örömmel tekint le az égből erre a csendes ünnepre s arra a kíváló működésre, melyet az ő sárdájának áldozatos lelki lakói a háború kitörése óta fáradhatatlanul kifejtettek.

Ha ők nem is fáradnak ki az ártalmadó munkában, mit a háború rejt nekünk, mégis mekkora változása a munkakörnek aközött, amibe a háború kitörése adotta őket és amibe most a Kath. Növédő Egyesület lelkes tagjaival karöltve vállalkoznak!

Mikor a háború kitört, mindenki természetesen tartotta, hogy az iskolákat bezárták, illetve kórházakká alakították át a szorgalmas nővérek csakhamar két kórházat vettek át, (gondozták mind a kettőt ma is!), a tanítónők pedig ugyanevén az összes iskolából önkénytelen spórolták letek a Vörös-Kereszt Jobbkéz varrodájába jártek darék szűcsült katonások számára párnát és leher neműt készíteni.

A háború azonban — sajnos — nem szűnt meg, mint eleinte gondoltuk, egy két

hónap alatt; iskolák nélkül még sem hagyhattuk tovább a jövő reményeit, a gyermekeket: szükséghelyiségeket kerestünk tehát s megnyitottuk az iskolákat ott, ahol lehetett. Egyik délelőtt, másik délután tartott előadást, úgy, ahogy lehetett, addig, amíg lehetett, a hadbavonult tanítókat tanítónők váltották fel s itthonmaradt karitásuk pótolták, de mindent elkövetünk, hogy a gyermekek oktatása és nevelése kárt és hiányt ne szenvedjen.

Minél inkább teltek a szörnyű esztendő folyamán a tömegsírak a Kárpátokban, Galiciában, az Iszapo mentén s a többi harcokban, minél jobban pusztult a nemzet világa, fiatalága és minél türebb lett anya kezveinkben az újszülöttek rubrikája: annál nagyobb kínos lett, amit a magyar régebben olyan speciálisan „Isten áldása“ nak tartott — a gyermek. Megindult azért a nagyvárnyu akció a gyermek megmentésére, a gyermek halandóság korlátozására: az anya és csecsemővédelem, mely városunkban szintén a Kath. Növédő Egyesület nevében működik s melynek egyik momentumja, a naponkénti tejesítés ugyancsak a szerény helyen megy végbe, hol immár három álló és nehéz esztendő óta a Vörös Kereszt vezető nyugvókörház konyhája is van.

Most még egy lépést tesszünk tovább ezen az uton. A hadiárvák és a hadbavonult gyermekeinek sorsát megkönnyíteni, nevelésüket előmozdítani van bízva ez az új intézmény, a szűnidei napközi otthon, melynek megnyitására összegyűltünk.

A szörnyű túsában elesett hősök és a hadbavonult vitések méltán elvárhatnak annyit a társadalomtól, hogy — míg ők élőkét kockáztatják a harctéren — árvaik és gyermekeik ne maradjanak kellő gondozás és felügyelet nélkül. E város társadalmi megértette ezt s a Kath. Növédő Egyesület felhívására készségesen hozta áldozatát a haza és a kultúra oltárára hogy lehetővé tegye az első szűnidei napközi otthon megnyitását.

Megepüspökünk Ó Excellentiája, minden jótékony és kulturális intézményünk bőkezű pártfogója, járt előt itt is a jó példával. Őt követte képtalanunk — élén köztisztviselnek örvendő nagyprépostunkkal. A püspök, a nagyprépost és a képtalan 2 és fél ezer koronát áldoztak a nemis célra. És versengett velük a város és a társadalom szinte java valléskülönbség nélkül. Városunk naponta 8 liter tejet ad a kisgyermeknek s egyuttal közvetíti az élelmiszerek beszerzését; — a nagyváradi fakereskedő cégek deakát adták, melyből a falpariskola ügyes növendékei padokat és asztalokat készítettek. Pénzügyeink s velük sokan pénzadományokat küldtek. Egyik kereskedő adányokat küldött, másik játékokat adott; — a Növédő Egyesület egyik buzgó és tevékeny alelnökönje a fővárosba utazott szöveget keríteni a mindnyájunk által oly ószintén tisztelt és nagyrabecsült előkelő urasszony Pallayné Ó Naga, minden háborús jótékonyági akciónak lelke, gárdájával együtt éjjeliken át fáradot, hogy növendékeinknek egyenruhát készítsenek.

Most már elkészült minden: 115 hadiárva vagy hadbavonult vitéz gyermeke áll előttünk, kik 3 hónapig a napközi otthon növendékei lesznek.

Es most kezdődik a Védőhölgyek áldozatos, csendes, áldásos munkája. Az az elrejtett munka, az a sok fáradtsággal, vesző

séggel, lemondással és türelemmel járó munka, amelyet a maga valójában csak maga az Isten lát s éppen ezért azt méltán és érdemszerint megjutalmazni nem képes semmiféle emberi dícséret és elismerés. Jól tudom én, hogy nem is arra várnak ők. Hanem inkább arra gondolnak, amit az Üdvözítő ígért: Egy pohár víz, mit a legkisebbnek nyújtotok az én nevemben — nem marad jutalom nélkül. Jól tudom én, hogy az a tudat ösztönzi a munkára őket, hogy azok az édesapák, akiknek gyermekeit itt nyernek otthont, a harctéren védtek és védik a hasát. Amikor az ő gyermekeiknek mostoha sorsát enyhítjük, a hősök iránt köteles tartozásunkat róvjuk le. Ha, mint vitézsink a harctéren, vállalva erőnket megfeszítve teljesítjük ezen és hasonló köteleasségeinket, — ezt a mindennél borzalmasabb földrengést, ezt a szörnyű világkatasztrófát is túllé nemzünk a reménnyel telve indulhat a háború melőbbi diadalmas befejezése után új, békés, áldásos kulturmunkára.

A magyar nemset jövődjét alapozzuk meg, mikor a kicsinyekkel szeretettel foglalkozunk. Isten áldja mindavokat, akik ezt a nemes munkát valamivel előmozdítják!

A beszédet a köszönet nagy tettségessal fogadták; a kis védencek élénkeltek a Himnuszot s ezzel az ünnepély véget ért.

A gyermekek ünnepi uszonát kaptak: pompás sítéményt, melyet Steiner Viktoré ajándékozott. Az apróságok nagy örömmel fogadták a meglepetést s bátran feleltek a közélük elvagyülő vendégek kérdéseire.

Kaptak új játékokat is: Kuchta Endréné egész kosár játékkal lepté meg a gyermekereget; a buzgó, áldozatkész ajándékozó adománya nagy örömet keltett.

Nagylelkű jótévcök támogatásával új, áldásos intézményt állított bele a Kath. Növédő Egyesület Nagyváradi életébe; a 115 kis gyermek, részben hadiárvák, részben hadbavonultak gyermekei, a szűnideiben igazi otthont nyert. Mindnyájunk hálójára méltók, akik adománnyal vagy munkával áldoztak a jótékonyaság ez új oltárán. A további fenntartásra adományokat tovább is elfogad a Kath. Növédő Egyesület nevében Szentlélek Kálmánné, Lukács György utca 16. szám. Egy gyermek ellátása az egész szűnideiben 35 koronába kerül.

A kir. kath. jogakadémia új dékánja. A nagyváradi kir. kath. jogakadémia tanári kara f. évi június hó 22 én tartott ülésében közfelkiáltással újból dr. Lutter Jánost az egyházjog s magyar alkotmány és jogtörténet ny. r. tanárát választotta meg az 1917/18. tanév dékánjává. Dr. Lutter hálás szívvel köszönte meg a tanári karnek bizalmát, melyben eddigi szerény dékáni tevékenységének érdemen feltöl való elismerését látja. Azonban, ugymond, az a körülmény, hogy egy nagyobb szabásu tudományos mű befejezéséhez minden szabad idejére szüksége van, arra kényversertti, hogy a kitűniető megbízást magától elhárítsa. A kar méltányolva dr. Lutter alapos indokát, leköszönetét elfogadta s ezután egyhangulag dr. Budsy Gyulát, a kereskedelmi váltójog s magyar törvénykezési rendtartás ny. rendes tanárát választotta meg a jövő tanév dékánjává.

GLOBUS MŰINTÉZET

előbb Bihar-nyomda részvénytársaság

PAPIRNAGYKERESKEDÉS

AUGUSZTUS HO
1-ÉN NYILIK MEG.

TELEFON
49.

Nagy piac-tér. Kugler ház.

Kő- és könyvnyomda, vonalzó-intézet, könyvkötészet és üzleti könyvgyár üzemét megkezdte.

Politikai hírek.

Vázzsonyi elégtétele Polónyinak.

Budapest, július 3. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Újság közli, hogy Vázzsonyi Polónyi Gézának a multakérti elégtételt adja az erre vonatkozó eskünyok közelebb megjelennek. Ugyanez megofoja azt a hírt, hogy Polónyi v. b. t. t. lez.

Az új kultuszminiszteri államtitkár.

Budapesti tudósítónk jelent, hogy az új kultuszminiszteri államtitkár Molnár Viktor vagy Ostffy Lajos Apponyi párti képviselő lesz.

A Közélelmezési Hivatal beolvasztása.

Budapest, július 3. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Újság jelenli, hogy a Közélelmezési Hivatalt a földmivelőügyi miniszteriumba olvasztja be a kormány a vezetője a miniszterium államtitkárja, Bottlik István lesz, aki Bannercsábányán képviselőjelöltséget vállalt.

Elhalasztották a delegációválasztást.

Budapest, július 3. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik, hogy a delegációválasztást elhalasztották.

Vihar a csehek miatt a reichsrathban.

Budapest, július 3. (Saját tudósítónktól.) A reichsrath ülésén Seidler dr. miniszterelnök felolvasta a császári amnesztia rendelkezését, amely megkegyelmez a hazaárulóknak. Leirhatatlan jelenetek történtek, a német képviselők megukból kikelve kiáltották:

- Ez az amnesztia rendelkezés szentesíti a hazaárulást!
- Krumann még miniszterelnök is lehet!
- Le a hazaárulókkal! Eljen a Haza!

A csehek a császárt éljenzik a közélet felolvasása közben, az elnök a rendet nem tudja helyreállítani.

Gratz helyett Popovics.

Budapest, július 3. (Saját tudósítónktól.) Megbízható forrásból nyert értesülés szerint Gratz Gusztáv pénzügyminiszter a legközelebbi napokban visszatér a külügyminiszteriumba, ahol átveszi osztályfőnökségét a Popovics Sándort nevezik ki a királyi pénzügyminiszteré. Popovics a kormányalakítás idején nem akarta vállalni a pénzügyi tárcát, mert a bankszabadság meghosszabbítása dolgában a bank álláspontját képviselte s nem óhajtott hirtelen a magyar kormány felfogását vállalni a bankkal szemben. Most azonban a bankprivilegium meghosszabbítása ügyében teljes megegyezés jött létre s mi sem áll útjában annak, hogy a pénzügyi tárcát a kormányban átvegye.

Főispánok kinevezése.

Budapest, július 3. (Saját tudósítónktól.) Ma délelőtti minisztertanács volt, amelyen megtörtént a döntés a főispáni kinevezések első turuzsáról a sárdóra rendelkezéssel. A rendelkezés holnap jelenik meg. A mi-

nisztertanácsban sok más nagyfontosságú kérdésekről határoztak, amelyek még a legközelebbi időben fogják foglalkoztatni a közvéleményt.

Ifjabb Orosz és idősebb Blazsek a táblán.

Az egykori szabólegény, Blazsek István, s a hajdani keréssz munkás, ifjabb Orosz Gábor kamény fedezettel jelentek meg a táblán. A bűnbeszék zorsa a közös utra vezetett őket, az idősebb: Blazsek István rég tapasztalta a rettenetes utat, a mely mindig és mindenütt a börtönök és fegyházakba torkollik. A tanítványt vonzotta a mester erre a keserves mesterségre, a mely az emberi élet egyik legnagyobb kincsének: a szabadságnak elvesztésével fenyegeti az odazállót.

Blazsek és Orosz jó ideje szövetségben állanak egymással, azelőtt külön dolgoztak a lopás, betörés, csalás mesején s ez hozott is a konyhára egy két évi börtönt rendszeren. Amióta ifjabb Orosz Gábor rátalált Blazsekre, kiderült, hogy ez a fiatal ember „uomo deliquente”, született gonosztevő, aki a lopást magáért a lopásért kultiválja.

Kettesben összeleptek mindent, amiben honszátértek: pénzt, tojást, a tejescsoviról üveg tejet, calzmát, fát, kaptafát, tyukot, csirkét, lekvárt, uborkát, nyujtófát, könyvet, ruhát. Sőt egyszer Blazsek detektívnek mutatkozott be a így csodta el Nagy József pénzt. Mindezekért elítélte őket a nagyváradi királyi törvényszék és pedig Blazsek Istvánt 9 évi fegyházra, Orosz Gábert 4 évi fegyházra. Felbontották a súlyos büntetés miatt.

A nagyváradi királyi ítélőtáblán Gálbory József tanácselnök vezetésével liélkező büntetésnapos tegnap tárgyalta a nevesetes bűntényet. A bíróság tagjai voltak: Popa György dr. táblabíró, Hubay Lajos dr. táblabíró, Alliquander Kálmán dr. tanácsjegyző, a vádat Sztaniszlavszky Adolf dr. főügyész képviselte, a védelmet Adorján Armin dr. és Tóth Ferenc dr. látták el.

Őrök kíséretében, fegyverruhában jelentek meg a vádlottak, Blazsek udvariasan meghajtja magát a bíróság előtt s egész tárgyalás alatt mereven figyeli az előadót.

Jó megjelenésű ember, 45 éves, gyereke van, skiről egy pillanattig elfeledkezik, majd eszébe jut, hogy apa, s bevallja. Ifjabb Orosz Gábor durva arcú, 21 éves, bután néz a bíróságra. A fogság valamennyit javított rajta. Mindkettő büntetett előéletű, 4-5 ször büntették őket.

Alliquander Kálmán dr. táblai tanácsjegyző felolvassa a terjedelmes első bírósági ítéletet s annak indoklását. Lopásért és orgazdasággért ítéltek el őket, valamint a meg nem jelent két orgazdát: Nagy Józsefet és Fischer Hermant.

Elnök: Sonnenwirth Lajos dr. közvédő az iratok szerint a sártietek egyikét képviselte, most a vádlottat képviselné, amit az ügyvédi rendtartás nem enged meg. Új közvédőt kíván. (A szolgáló elme egy közvédőért s a tárgyalást felfüggesztik, végül megjelenik Tóth Ferenc dr. közvédőnek.

Az ítélet felolvasása s az iratok ismer-

tetése után Sztaniszlavszky Adolf dr. főügyész tartotta meg vádbeszédét, amelyben a vádlottak bebizonyult tetteire blvatkosással a rend védelmét kívánta. Hatalmasan megépitett beszédére Adorján Armin dr. Blazsek részére enyhébb ítéletet kért. Tóth Ferenc dr. pedig felmentést.

Blazsek István kijelenti, hogy mindent beismer, csak azt nem, hogy ő detektív alakban szedte el Nagy József pénzt.

A tábla Blazsek István büntetését 9 évi fegyházról 6 évi fegyházra szállította le, figyelembevételre beismerését és megbánását s a büntetésből másfél évet kitöltöttnek vette, ifj. Orosz Gábor 4 évi fegyházbüntetését meghagyta, mert fiatalokora dacára nagyon romlottnak, s megátalkodottak találta, a többiekre vonatkozó ítéletet helyben hagyta.

Blazsek István meghatotton közönlte meg a büntetés leszállítását s megnyugodott az ítéletben.

Uj köztemető Várad-Olasziban.

A temetőkre felügyelő bizottság ülése.

A nagyváradi köztemető felügyelő bizottsága tegnap tartott ülésén tárgyalta a köztemető rendezése és új köztemető létesítésére készített tervezeteket.

A mérnöki hivatal ugyanis, tekintettel arra, hogy a várad olasz köztemető már nemcsakára betelik s további kibővítése a mérnöki hivatal szerint a helyi viszonyok folytán sok nehézségbe ütközik, egy új köztemető tervét dolgozta ki és pedig akként, hogy egész a Fácános mellett, a budapesti, szegedi és az ősi biharpüspöki vasutvonalak által határolt háromszögű területen rendezetnék be az új temető.

A másik terv az israelita temető kibővítésének a terve.

A bizottság mindkét tervet elfogadta.

*

Nagyon csodálkosunk, hogy az olasz új temető tervezete minden ellenvetés mellett keresztül ment a bizottság előtt.

A nagyváradi-olasz temető kihelyesése a vasutvonalakon túl, a város végétől több kilométerre egyenesen képtelenség, mert ezt nem kívánja Nagyvárád száz éves fejlődése sem.

Hissen még a Keri-város kiépítése sem sikerült s még jó idő telik, míg ebből is rendezett városrész lesz, pedig egy nagy forgalmu országút mellett fekszik, közel a vasuti pályaházhoz. A temető és Körös közötti lapályos területre, a városi levéltárban fekvő iratok és szakvélemények szerint, lakóházakat építeni közegésség ellenes. Néhaj Pekanovits Inre kérészte meg itt levő földjeinek parcellázását házhelyektől, de a város nem engedélyezte, éppen közegésségi tekintetektől. De nem is szükséges, hogy új temetőt létesítsen Olasziban a város, mert a mostani terv kibővítése újabb földterületek bevonásával lehetséges.

Nagyvárád városa éppen az ilyen rohamos, kellő megfontolás nélküli gyors haladásának nyögi most a már már elviselhetetlen terhét.

Hissen a mostani olasz temető sem

képes a város rendben tartani. Igazán ezé gysiatos állapotban van, mint egy felusi temető. Még arról sem gondoskodott a város, hogy elkerítse, ha mással nem elő-sóvényel.

Azt hisszük, hogy az új temetőt ki-jelölt terület megszerzésébe még a jelenlegi tulajdonosnak is lesz talán beleszó-lása.

A vízmű visszolgáltatásának fokozása.

A polgármester hirdetménye.

Nagyvárad város polgármestere, mint az 1885. évi XXIII. tc. 157 § a értelmében illetékes I. és foku vizjogi hatóság ezennel közhírrá teszi, hogy Nagyvárad város közön-sége a tulajdonát képező vízmű szolgálta-tási képességének fokozása céljából látasi-teni esándékoltt dusszaszó fenékgátból álló vízművépnek az 1885. évi XXIII. tc. 161. § a alapján való engedélyezéséért folya-modott.

Szában levő munkálatok a tervekkel ki-vehetőleg azt a célt szolgálják, hogy a vi-zimű telep visszajelölté képességének foko-zása végett a Sebes Körbe medrébe már beépített négy fenékgátot kivül egy újabb 5-ik fenékgát építessék ki.

As ezen munkálatokra vonatkozó összes iratokat és mérési terveket, valamint a m. kir. kulturmézői hivatalnak észrevételeit és a városi mérnöki hivatalnak erre tett nyilat-kozatát a vizjogi törvény 163. § a értelmében folyó évi július hó 2. től augusztus hó 2. ig terjedő harminc napi közszemlére Nagyvárad város székházában kitenni rendeltem, egyide-jűleg a helyszíni tárgyalás határidejéül f. évi augusztus hó 3. napjának d. e. 9 óráját tñ nom ki, az összejvetel helyéül pedig Nagy-várad város székházának tanácsstermet jelöl-tem ki.

Ezről Nagyvárad város tanácsát, a város közönsege képviseléstésben Lukács Ölon pol-gármesterhelyetteset, Kőszeghy József v. fő-mérnököt, Fröhlich János, Fröhlich György, Miskolczy Barnabás és neje, Németh Lujza, özv. Rimanóczy Kálmánne, Pogány János, Spitz Sámuel nagyváradí lakosokat, a várad-szóllói róm. kath. egyházat, a m. kir. kul-turmézői hivatalt, az egyéb érdekelteket, végül Sályom Gyula tb. iradalgasgatót érte-tem, az utóbbi azzal, hogy e hirdetményt a felcsolítaknak kézbesíttesse, a jelölt ira-tokat közszemlére tegye ki és a határidő le-járta után azokat az elnöknek a vétivek kap-szán azonnal mutassa be.

Egyben értesítem az érdekelteket, hogy a mérési terveket és iratokat, valamint a hatósági szakértők észrevételeit és a városi mérnöki hivatalnak erre tett nyilatkozatát és a városi mérnöki hivatalnak erre tett nyi-latkozatát a közszemlére történt kitétel alatt a fentebb jelölt helyen a hivatalos órákon belől megtekinthetik és az arra vonatkozó észrevételeiket a kitétel alatt írásban vagy a tárgyaláson szóbelileg előterjeszhetik, a mennyiben azt megtenni elmulasztásnak a határozat. további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Kőszeghy József városi főmérnököt meg-bírom, hogy a tárgyalást vezetni és a fel-veendő jegyzőkönyvet további intéskedés végett hozzam viaszajuttatni sziveskedjék.

Nagyvárad, 1916. évi június hó 27.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

* **Intelligens** róm. kath. vallású közép-korú urné, ki a hártartés minden ágában önálló munkatörrel rendelkezik, megfelelő állást keres, a hol mint családtag jó bánás módban részesüljön. Cim a kiedőben.

Popa Györgg dr táblabíró, mint tolmács.

— És most, — szólt Gálbory József tanácselnök, elővehatók Kádár Tódor bñ-ügyét, ha volna tolmács. De nem jött. Popa György táblabíró ur ugyan tud oláhul, de ha urak ezt szabálytalanusgnak veszik...

Sztaniszlavszky Adolf dr főügyész: Nem vesszem szabálytalanusgnak, egészen helyen.

Elnök: Aktor elővesztük Kádár Tódor ügyét, Popa György táblabíró ur lass a tolmács.

Megjelenik Kádár Tódor vádlott, kitűnő sárga cipőben, hosszú fekete harisnyaiban, panyókára vetett felsőlőben. Utkaparó. Kádár a neve s nem tud magyarul. Höl a maóba lehet az utkparó!

De ne akadjunk fel ilyen csekélységen. Kádár Tódor egy évi börtönt kapott a tör-vényszéknél, mert a korcsmában sörös üreg-gel fejté vágta Dologán Pütert, aki aróiba öntötte a pálinkát, amelyet nem akart meg-inni.

A fejbavágás után 3 hónapra Dohogán meghalt. Az ítélet ellen Kádár Tódor felleb-besett.

A tárgyaláson Popa György táblabíró csakugyan rövidesen, világosan és értelme-sen tolmácsolta a szükségeseket. A tábla 8 hónapra szállította le a büntetést, amiben Sztaniszlavszky Adolf dr főügyész megnyu-godott, míg védő: Somogyvári Lajos dr semmisséget jelentett be.

Bodó László rendőrfelügyelő halálhíre a fogságból.

A rendőrségben azonban hír érkezett tegnapi: Bodó László rendőrfelügyelő halál-híre az orosz fogságból.

Bodó László mindjárt a háboru elején bevonult katonának, rövidesen mint főad-nagy szolgálta a hazát. Több harcúton mű-ködött, ki is tüntették, míg végre az orosz harcúton Narajovkánál fogságba került. A fogságból gyakran küldött üzenetet édes-apjának és családjának: feleségének és kis fiának, akik reménykedve várták hazá.

Most Dautsch Oskár főhadnagy levele halálhíret hozta Nagyváradra a dörök rend-őrfelügyelőnek. Azt írja a levél, hogy Bodó Lászlót egy szállítmánnyal Dáciába akarták küldeni fűdülés céljából. Utaközben Moszkvá-ban Bodó kolbászt evett vacsorára. A hús romlott volt s vérhaszt kapott tőle.

A veszőies betegség özszedőntötte Bodó Lászlót, erős szervezete azonban talán ki-beverte volna a nehéz betegséget, ha egy másik baj nem tetőzte volna. Meghült és tüdőgyulladását kapott.

A két súlyos betegségből már nem tudott kilábolni, a gondos ápolás dacára kiszemvedett.

A halálhír megdöbbentő hatással járt a városban, s mindenki részvéttel emlékezett meg Bodó László felügyelőről, aki kiváló rendőri kvalifikációkkal rendelkezett. Igazi, vérbeli rendőr volt, aki tisztán hivatásának és családjának élt.

Tevékeny részt vett a nyomonozásokban, áruházban is működött, így a nemrég tár-

gyalt bñügyben: a Kaiser Gizella bñ-perében is, amikor két napon keresztül, mint favágó eszközölte megfigyelésait a hírhedt Szalárdi utcai házban.

Bodó Lászlót szülei, roszéga, kis fia és testvérei: Bodó Elek és Attila, (akik szintén katonák) gyászolják.

Betörés a Popper-üzletbe.

A rendőrséget most egy órdakes módon keresztülvitt betörés foglalkoztatja. As el-muli éjszaka betörték a Rákóczi-uton ifj. Popper József üzletbe. A betörők szá-k-mánya nem nagy volt, de es ezek a vé-letlen szerencse az üzlettulajdonosra nézve, a tolvajok ugylászik csak pénzre utastak, mert árut alig vittek el.

A tettes vagy tettesek a Kórhás-utos felől a Paris patak mentén levő rozoga kerítéson másztak át az udvarra. Itt felkusz-tak egy felszer telejéről, onnan pedig egy lapos hátiatőre juva az üzlet padlására másztak. A padlásról régebben csapóajtó nyílt az üzletbe, amelyen keresztül csigá-val szállították le az árut: a helyiségbe. Most ez a padlás ajtó be van szegazve, alája pedig deszka van illesztve, amely ugyan-olyan szilárd volt festve, mint az üzlet me-nyesete.

A betörők ezt a lezárt padlásajtót fo-szították ki, majd az alája szegazott desz-kákat hontották ki, ami nem volt nehéz dolog. A nyíláson avian leereszkedtek az üzlethelyiségbe. Először a kézi pénzértét ke-resték fel, annak tartalmát: amely mind-össze 140-150 korona váltópénzt tartal-mazott, szedték ki. Több pénzt nem talál-tak az áruhoz pedig nem igen nyultak, csupán kevés nyenyenséget: néhány üveg likört és pár doboz hukskonzervot vit-tek el.

A betörők ugyanazon az utca távoz-tak, ahol hajítottak. Popper József reggel értesítette a lopásról a rendőrséget, ahonnan Jánossy Gyula tb. főkapitány két detek-tívet küldött ki a helyszíni megtekín-tésre.

A nyomozás folyik a katonai rendő-rségnél is, mivel nem lehetetlen, hogy a betörést katonák követtek el.

Telefon 1434. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-párok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és mű-szerész munkák elfogadtatnak.

Az ez évi gabonatermés igénybevétele.

A miniszteri rendelet alapján.

Tudomására hozom a város községének, hogy a m. kir. miniszteriumnak az 1917. évi termésből származó liza, rozs, kétszeres, köles, árpa és zabtermésének zár alá vételét és igénybevételeit illetőleg a következőket rendelte el:

A termelő joga és kötelességei.

Minden termelőnek 1917. évi buza, rozs, kétszeres, köles, árpa és zab termése a közélélezés és közlékezési eljárási biztosítás végett zár alá helyeztetik és a felől a termelő csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A jelen rendelet alkalmazásában termelőnek kell tekinteni azt is, aki az 1917. évi termésből haszonbér, munkabér, aratórészes, cséplőrészes, konvenció vagy más hasonló természetű szolgáltatás fejében kap a termelőtől búzát, rozst, kétszerest, kölest, árpát vagy zabot. Ehhez köpest a zár alá vétel a haszonbér, munkabér, aratórészes és cséplőrészes, konvenció, vagy bármilyen más munka vagy szolgáltatás ellenértéke fejében kapott ilyen terményekre is kiterjed és birtokosok sokkal szűkebb korlátok között rendelkezhetnek.

2. §. A termelő köteles a zár alá vett termést az előrelátó gazda gondosságával learatni és mielőtt arra a termény alkalmazásra válik, minden indokolatlan késedelem nélkül kicsépltetni. A cséplés megkezdését a Közélélezési ügyosztálynál előre be kell jelenteni.

A termelő a kicséplé gabona mennyiségét írásban az a célra kiadott űrlapokon tartozik bejelenteni a közélélezési ügyosztálynál.

Ha a termelő az űrlapot nem tudja kitölteni, a bejelentési űrlapot a géptulajdonos (gépész), vagy ha a cséplés nem géppel történik, a termelő beszámolója alapján a közélélezési ügyosztály tartozik díjazással kitölteni.

A bejelentést a cséplés befejeztével a ha a cséplés egy hétnél tovább tart, hetenként kell eszközölni.

A bejelentéseket a géptulajdonos is tartozik nyilvántartani, azok helyességét aláírásával igazolni. A bejelentés helyességéért a termelő és géptulajdonos egyetemlegesen felelős.

3. §. A termelő természetesen a szalma, pelyva stb. kivételével a kicséplés időpontjában, tehát a megkihullással egyidőjében a közélélezési eljárási igénybe vételtől és azt, vagy annak bármely részét a termelő, az ezen szakasz második bekezdésében megjelölt esetet kivéve, fel nem használhatja, fel nem örölheti, fel nem etetheti, fel nem dolgozhatja, el nem idegenítheti, arra másnak jogot nem engedhet és ezzel másnak sem rendelkezhetik, hanem köteles azt a hatóság által részére a saját házi- és gazdasági szükséglet címen meghagyott mennyisége kivételével a Haditermény részvénytársaságnak átadni.

Abban az esetben, ha a termelő reá szorul arra, hogy a fennálló rendelet szerint jogosult házi vagy gazdasági szükségletére saját terméséből valamely mennyiséget még az átvevő bizottságnak a helyszínén való eljárása előtt felhasználjon jogosítva van az ezen rendeletben, illetőleg a majdan később a földművelésügyi miniszter ur által az országos közélélezési hivatal elnökeivel egyetértőleg kiadandó rendelet értelmében házi, illetőleg gazdasági szükségletére a nélkülözhetetlen mennyiséget a zár alá vett és igénybevételei terméséből az átvevő bizottság közbenjárta nélkül is felhasználni, köteles azonban erről pontos feljegyzést készíteni és azt megőrizve az átvevő bizottságnak bemutatni.

nek, annak helyszíni eljárása airtalmával a terméseredményben mutatkozó hiány igazolásul bemutatni.

A termelő jogosítva van egyik gazdaságának terméséből más törvényhatóság területén levő gazdasága számára megfelelő mennyiségű terménynek feloldását kérni, ha utóbbi gazdaságából a házi és gazdasági szükségletének fedezésére elegendő termés nincsen. Az átvevő bizottság ezt a kérelmet meg nem tagadhatja, a termény szállítási módjában azonban ilyenkor csak a városi bizottságnak a mellékelt mintá szerinti kiállított külön igazolványa mellett teljesítenie.

(Folyt. köv.)

HIREK

* Markovits Manó kitüntetése.

A hivatalos lap közlése szerint a király Markovits Manót, Csanád megye főispánját saját kérelmére állásától felmentette s ezen alkalomból buzgó és eredményes szolgálatai elismerésül a Lipótrud lovagkeresztjével tüntette ki.

* Főispánok kinevezése. Az új kormány, mint budapesti tudósítónk jelenti, ma tanácskozott az új főispánok kinevezéséről. Megállapodott a főispáni kar kétharmad részének személyében, köztük Bihar megye és Nagyvárad főispánjainak kinevezésében is.

* Vaszkoronarend. A hivatalos lap közli, hogy a király Stochmal József 37. gye-beli szászadost a vaszkoronarend hadi kitüntetésével 3. osztályával tüntette ki.

* Katonai áthelyezés. A hivatalos lap közli: A honvédelmi miniszter elrendelte Fabiny Elek 4. honvéddalozsághoz tartozó áthelyezését a közös hadsereg tényleges állományába.

* Alkalmegély az ipariskolának. Vasady Lejos kir. tisztelettel átírta értesítette Nagyvárad városát, hogy a miniszter a nagyvárad ipariskolájának részére 6000 korona segélyt utalt ki. Egyben értesíti a kir. tisztelettel a városat, hogy a miniszter a tanácsok célirányosabb kibaszására a költségvetés és számszámadások összhangba hozatalát.

* A honvéd hadapródiskola elcsúszott hőseinek emléke. A nagyvárad honvéd hadapródiskola parancsnoksága, mint már említettük, az intézet hősi halált halt néhai növendékei és bajtársainak emlékének megőrzésére az iskola kertjében óhajta felállítani az emléket, hogy állandó példánál szolgáljon örök időre a növendékek előtt a harctéren elesett hősi elődök önfeláldozó hazaszeretete. A kegyesletes és magasztos cél mielőbbi megvalósíthatása végett az iskola parancsnoksága szíriant kereste meg Nagyvárad városát, mint az intézet egyik alapítványtervezőjét, hogy az emlék felállítását költségtérítés adományával járuljon hozzá.

* Adlernek is megkegyelmeznek? Politikai körökben, mint Bicsből jelentik, nem tartják lehetetlennek, hogy a császári amnesztia rendelet kapesán Adler Frigyes dr is kegyelmet kap.

* Katonai előléptetés. A hivatalos lap közli, hogy a király Jabloncsky Géza 4. honvéddalozsághoz tart. zászlót tart. hadnagygyá léptette elő.

* Kongregációi élet. Az Urleányok Mária kongregációja ma délután 6 órakor összejövetelt tart a Szt. László menedékházban.

* A gyorsított eljárás revíziója. Vázyenyi Vilmos igazságügyminiszter ma kétet hívott össze a gyorsított eljárás revíziójának megbeszélésére. Az anketon, melyen az igazságügyminiszter elnökelt, megjelentek: Grecksák Károly és Tóry Gusztáv államtitkárok, Megyery István, a büntetőosztály főnöke, Lengyel Aurél táblabíró, Varga Ferenc curi tanácselnök, Pográc Jenő koronabíró, Czárán István főügyész, Csernyánszky főügyész, Degré és Ráth Zsigmond táblai tanácselölkök, Balogh György büntetőtörvénykezési elnök, továbbá a következő ügyvédok: Blauner Már, Barancs Marcell, Pollák Ilés, Dési Géza, Pató Sándor, Berger Miksa, Metzler Gusztáv, Gál Jenő, Káldor Gusztáv (Budapest), Balassa Armin, Fülöp Zsigmond (Sárged), Nyulássy János (Kassa), Hajós Ignác (Zalaegerszeg), Beós Sándor (Marosvásárhely), Thury Kálmán dr (Nagyvárad), Papp József (Kolozsvár). Az igazságügyminiszter lementette az anketó célját a utána felszólaltak: Varga Ferenc, Ráth Zsigmond, Degré Miklós, Balogh György, Barancs Marcell, Pollák Ilés, Pográc Jenő, Gál Jenő, Blauner Már, Balassa Armin, Nyulássy János, Hajós Ignác és végül Csernyánszky helyettes főügyész. Az összes felszólalók meggyőződésben, hogy a mai gyorsított eljárást el kell törölni. Az igazságügyminiszter a három óras tanácskozás után megkezdte az értékes és tudományos beszéd felszólalásokat és jelezte, hogy a miniszterium mihamar belel tanácskozásán fog dönteni a kiadandó rendeletről.

* A városi kistérviseleők és tanítók érdekvédelmének tárgyú ismételt főkérem, az évszázadnak évi burgonyabab, lenese, boró, paradicsom, tök- és káposzta szükségleteit illetékes ügyosztályok képviselőjének átirásban és személyesen bejelenteni. Bodnár János, elnök.

* Eljegyzés. Szakáts Ödön székesszék fővárosi tanár, tart. honvéddal egy eljegyzés Dancse Annuska urleányt.

* Harmathy Károly szabadságon. A királyi tábla büntető tanácsának elnöke: Harmathy Károly kuriai bíróság tegnap kezdte meg hat hétre terjedő szabadság idejét. Az elmúlt törvénykezési évben pontosan, soha el nem mulasztva vagy halasztva egyetlen ítélet sem, vita ítélet alá szoktat a büntögyeket, amelyek a fellebbezés folytán tárgyalásra megérték. S ezek a tárgyalások mintaképei voltak annak, hogyan kell az ügyben rejlő igazságot minden külső kényszer nélkül érvényre juttatni s mindaddig nem engedni ítéletre az ügyet, csak akkor, mikor annak utolsó részletét is kellő világításba helyezte a tárgyaló tanács. Ezt a munkát pihen ki most Harmathy Károly kuriai bíróság elnökösködése mindíg az igazság érvényesítését jelenti.

* Rokkant katonák ajánlkozása. Egy fiatal értelmes iparossegéd, ki hosszú harctéri szolgálata után mint félig rokkant a hadseregtől elbocsátatott állás elnyerése végett jelentkezett a város polgármesterénél. Az illető bankszolgálati eljárási vagy kezelési teendőkre alkalmasnak mutatkozott. Címe megtehető: Pásztor Bertalan városi I. aljegyzőnél, városnéma I. emlet 3. szám. (Telefon 531)

* Gimnáziumi VIII. oszt. tan. javító felvételi vizsgálatok a előkészít, esetleg iródai alkalmazást is elvállal. Értekezhetoi Füzess utca 11. szám alatt.

* Ujsághordónókat felvesz a Tiszántul kiadóhivatala.

* A Boross kabaré első napja

Ma, szerdán este fél 9 órakor kezdődik Boross Géza elsőrangú fővárosi kabaré társulatának előadása a Vigadó mozgó színházban. A város közönsége meleg érdeklődéssel várja a budapesti művészek vendéglátóit, a melynek magyszíri műsora a következő: 1. Herceg Jenő konferál. 2. A hadihelyzet. Irtó Kőváry Gyula, (Herceg, Gallért, Czeglédy.) 3. Palotai Elza. 4. A cigarettá. Irtó Gábor Andor, (Boross, Gallért.) 5. Cseglédy Gyula. 6. Boross Géza. 7. Tótasszonyok. Irtó Nádor Sándor, (Boross, Herceg, Gallért, Czeglédy) Szűcs. 8. Herceg Jenő konferál. 9. A hadi ösvény. Irtó Harsányi Zsolt, (Faragó Sári, Boross. 10. Faragó Sári. 11. Boross, Herceg duett. a) Szok, le róla! b) Optimalta, pessimalta! 12. Jövendők és vágyak. Irtó Gábor Andor, (Boross, Gallért.) Kezdet este fél 9 órakor. Helyárak: Páholy 4 korona, Zsölly 3 korona, Ülőhely 2 kor. Kiszat 1 korona. Pénztárnyitás délelőtt 11 órától.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szerdán: A tolvaj. (G. Kertész Ella és Góth Sándor vendéglátás.)
 Csütörtök: A vengerkák. (Bemutató előadás. G. Kertész Ella és Góth Sándor vendéglátás.)
 Pénteken: A vengerkák. (G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével.)
 Szombat délután: Ripp wan Winkl.
 Szombat este: A vengerkák. (G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével.)
 Vasárnap délután: A császárság.
 Vasárnap este: A vengerkák. (G. Kertész Ella és Góth Sándor busaufelépté.)

Góthék Nagyváradon.

Góth Sándor és neje, a kiváló művészpár az elzúlt éjjel érkezett Nagyváradra, hogy a Szigligeti színházban megkezdődjen az a hét hatratévő napjakra terjedő vendég-szereplésük.

Nagyvárad közönsége a legnagyobb elragadtatással és a legnagyobb érdeklődéssel tekint a vendég-szereplés elé, amelynek során Góthék most megukkal hozzák Pásztor Árpád és Góth Sándor pompás drámáját: a Vengerkákat.

A vendég-szereplés mai estjén G. Kertész Ella és Góth Sándor Bernstein A tolvajában lépnek fel, a hét többi napjain pedig a Vengerkák fogják a közönséget vonzani.

A jegyek árusítását már megkezdte a színházi pénztár és a vendég-szereplés minden estjére a jegyek már válthatók.

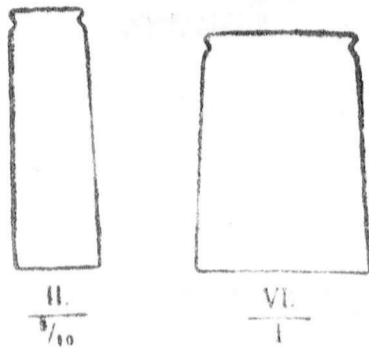
URANIA mozgó- színház	Szerdán
	Utazás a tulvillagra dráma 4 felr.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.	

APOLLÓ mozgó- színház	Szerdán
	Péntek 13. bűnügyi dráma 4 felr.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.	

VIGADÓ mozgó- színház	Szerdán
	Boross-kabaré.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.	

NYILTÉR.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Befőttes és uborkás üvegek megérkeztek minden kivitel és nagyságban Eladás nagyban és kicsinyben.

- Vizespohár finom csiszolt üvegből . . . —26
- Borospohár finom csiszolt üvegből . . . —22
- Sörspohár finom csiszolt üvegből . . . —80
- Vizeskancsó finom csiszolt üvegből . . . 2—
- Borospalack finom csiszolt üvegből . . . 2—
- Cukortartó színes finom csiszolt üvegből . . . 2—
- Sótartó kristály finom csiszolt üvegből . . . 2—
- Gyümölcsállvány finom csiszolt üvegből . . . 8—
- Befőttestál fogóval finom csiszolt üvegből . . . 8—
- Vizeskészlet színes finom aranyozással . . . 5—
- Borokészlet színes finom aranyozással . . . 4—
- Kávékészlet színes finom aranyozással . . . 4—
- Likörkészlet színes finom aranyozással . . . 4—
- Tésztákészlet finom majolika színezéssel . . . 5—
- Kávékészlet színes finom aranyozással . . . 10—
- Teákészlet színes finom aranyozással . . . 10—
- Mocakészlet színes finom aranyozással . . . 10—
- Mosdókészlet színes finom diszítéssel . . . 12—
- Bebélkészlet színes finom aranyozással . . . 40—

Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt viztartók minden kivitelben kaphatók.

Megérkeztek Konyha felszerelési áruk. Főzőedények. Táblaüveg. Porcellánárak. Répkeretezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

KOMLÓS TESTVEREK
 üveg és porcellán nagykereskedés.
 Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
 Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **DR. KRÜGER ALADÁR** | Felelős szerkesztő: **DR. PAPP KÁROLY**

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Fügöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
 kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműhely
 Nagyvárad.
 Gyár telefon sz. 34. Felvételi tizlet 14—69.

2359—1917. éla. sz.

Hirdetmény.

Az 1896 évi október 27 én 40321. sz. a. kibocsátott K. K. M. szabályrendelet 10 § ában foglalt hatáskörömből kifolyólag ezenel közhirre teszem, hogy a „Nagyváradifáru és ládagyar r. t.” a máv. várad velencei pályaudvara mellett ipartelepén tervezett 0.6. m nyomtávu kéziüzemű keskeny vágány iparvágány építésének engedélyezése iránt folyamodott. A esatolt műszaki leírás szerint az iparvágány az ipartelepéről indulna ki s a máv. várad velencei állomása területére lépve az állomás Kolozsvár felőli végén a pálya jobb oldalán levő rendes nyomtávu eszonka vágányig halad és ott esonkán vágódik. Teljes hossza 184.10 m. kitérők nincsennek. Össza, hogy a gyár részére érkező kocsirakomány áruk vagy a gyárban elkészült faipari termékek a vasuti kocsikból, illetve kocsiból való ki illetve berakás végett az állomásból vagy állomásbaki vagy beszállíthatók legyenek.

Mínthogy a tervezett vasut a műszaki leírásban foglaltak szerint idegen területeket, esőt egy esőátereszt és vizelefolyást is érint, esnélfogva a benyújtott kérvényt, tervekét és műszaki leírást a városi esékház közigazgatási kiadólivatalában f. évi július hó 2 től július hó 17 ig bezárólag 15 napi kösszemlére helyezni rendelem s a közigazgatási bejárás határidejéttől f. évi július hó 19 éa délelőtt 11 óráját kitűzőm eszal, hogy az eszejövétel helye a város háza tanácsstermelen legyen. A tárgyalás vezetéseével megbízom Komlóssy József g. tanácsnokot s a tárgyaláson a város kösszönsége képviseletében való megjelenésre felkérem dr. Taury László t. főügyészt, Gerő Armin főkapitányt és Kösszeghy József főmérnököt Felkérem Luvács Ödön polgármester helyettesét, hogy a tárgyalás befejeztével az összes iratokat a felveszendő jegyzőkönyv kapesán hozzám betérjeszteti szíveskedjek.

Utasítom Silyom Gyula tb. irodaigazgatót miszerint az iratokat a fentjelzett határidőben tartsa kösszomlón, a jelen hirdetményt függessze ki s az alatt felsoroltaknak vétív másolatot kibeszíttesse, továbbá a helybeli hírlapoknak három ízben való kézzététel végett küldés meg es az iratok a vétívakkal vala mint a kifüggesztési záradakkal ellátott hirdetménnyel és a leppé dányokkal együtt a tárgyalás első napon az esnöknek adja át.

A kösszemlére helyezett iratok az érdekeltek által megtekinthetőek, s ellenök a kösszemle idején írásban, a tárgyaláson pedig szóval észrevétel tehető.

E-ről Komlóssy József g. tanácsnokot, dr. Thu-y László t. főügyészt, Gerő Armin főkapitányt, Kösszeghy József főmérnököt, a Nagyvárad belényes vaskóhi vasut r. társaságot, a máv. nagyvárad-i osztálymérnökséget, a várad-velencei közbirtokosságot, a nagyvárad-i m. kir. kulturmérnöki hivatalt, a nagyváradifáru és ládagyar részvényitársaságot, Silyom Gyula tb. irodaigazgatót az iratok kapesán és az esetleges többi érdekelteket értesitem.

Nagyvárad, 1917. évi június hó 27.

Rimler Károly s. k.
 polgármester.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.
 Ia Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.
 Lébox és tehénbox 17-—, 20-50, 22-80, 27-50.

Fatalpu szandálok:

24-25,	26-28,	29-31,	32-35,
4-—,	4-10,	4-40,	4-90,
36-37,	38-40,	41-43,	44-46,
5-—,	5-50,	6-—,	6-10.

Lé bujsszj oldalszegzés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel.**

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedélyben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

Vizvezeték és műbádogos munkákat készít, javításokat jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

Vizvezeték-utcán szép kilátással egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Fekete-Győrösön Tenke mellett 134 kishold föld tanyával és belseggel, melyen szép és megfelelő lakás van, szabad kézből eladó.

Értekezhetri Nagyváradon az Általános Takarékpénztárnál.

VIZMENTES
vagon- és szénatakaró ponyvák mérsékelt áron kölcsön adainak
Faludi és Elek cégnél

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 16.
Telefonszám 14-86.

Főtelep: Budapest, Nagykorona utca 22
Sörgőnyeim: Ségel, Budapest.
Használt és új zsákokat nagyban és kicsiben veszünk, legmagasabb árrban.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapírokra.

TÜZIFA

Waggon tételben, mérter számra és felvágva kapható
JENEI M. CÉGNÉL
Szarvas-sor 27. Stern palota.
Telefonszám 10-13.

Megrendeléseket felvesz
BÁNYAI JÓZSEFNÉ
Sztaroveszki-u. 2. Nagyhíd fő
Telefonszám 14-55.

Viszketeg izzadás napégés bőrhámlás rüh és sömör bőrbaj, fekély daganat és sebek

ellen biztos és gyors hatású szer a
BORÓKA-KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan.
Kis tégely 3 K, nagy tégely 5 K, családi tégely 9 K. Hozzávaló borókaszáppan 4 korona.
Készíti: Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykörös. 132.

Nagyváradon kapható:
NÉMETH PÁL gyógyszerertárában
Szent László-tér. (Városháza mellett)

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
művészalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti színház művésznőinek egyedi írója: a litója. Tisztítókat és általa készített elváltatott. Fűzők mellett utas leg övidebb idő alatt elkészítetnek.

Betűszedő tanulóknak fiu és berakó tanulóknak leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.